

HATÁR GYŐZŐ

Sárkánykereskedés

A KARKASSZ-SOROZATBÓL

Mottó: „a kígyónak az egyenes vonal a kacskaringó”

kínai sárkányt keresek. De jó helyen kereskedem vajon? Sárkányban utazó vigécek igazítottak útba – erre, erre, bácsika, erre a sárkányzajlás

figyelem a tömeget: zсібaj; batyumatatás; botfülelés a hegdeseekben. Hogy emiatt is, épp a Karkassz fele kell sodortatnom. Hogy épp itt kell legyen az én sárkányban-sántikálásom, utánakajtató sárkánykeresésem, ebben a rosszhírűben, amilyennek ezt a negyedtet nézem, s ha nem is annak a közepé, mégis. Csak arrafele van a Karkassz

bódékkal telehintett, szedett-vedett ócskapiac téres közepén, egy kanális-horpadásban; volna-ha-az- volna. A kínai bolt

– ez az?

– arra, arra, bácsika, a sárkányos, a maga kínai boltja

hászén kínainak kínai, de boltnak nagyon ódon. A bolt padlója teknős, zsúfolásig tele „érdeklődőkkel”. Boltosék engem is csőcselékszamba vesznek és igen gorombán bánnak velem; mind csak hessegetnének és „el a portékától, ragyás!” – támadnak rám. Magam is megsokallom az arcátlan girheseit: bámész, elhordd-magad banda. Alig tudom keresztülverekedni magam hozzá – ahhoz, akit annak gondolok. Az idősecske kínai boltosnak elmondom, mi kell –

– *An image, a print, a painting of sorts or some kind of representation of a Chinese dragon: a very fierce and fiery one, for a book cover* –

tenyerét kagylóformán a füléhez emeli. A fejét csóválja. Nem ért ez magyarul?

de mikor nagy végtére megérti, hogy nem vagyok se piti-vagány, sem enyveskező ószeres-konkurencia, és hajazni kezdi, mi kell és miért, menten mosolygósra változik a taplóképű, nagy reverenciával oldalt tessékel a bolt hátsó raktárszentélyéhez, és a színű jutafüggöny mögül előhözza

– kínai sárkány, uram

– alkalmas ez könyvfedélre?

– hogy alkalmas-e? már hogyne lenne! minden kínai sárkány alkalmas könyv-fedélre

mustrálom-nézegetem. Agyonnyűtt kínai merített hártypapíron finom ecsetrajz; csudálom-formán hunyorítok, nem látom. Nagyon megörülök neki

– mennyit fizetek?

az ára persze horribilis (az ár érdeklődésem arányában nő); mégis. Az, ami kell. Elégedetten hagyom, hogy kifosszanak, szúrom-szúrogatom a százásokat lefele, és fizikailag érzékelem elszegényedésemet. Odakint veszem észre a turpisságot. A rajz ugyan régi és könyvfedélnek is alkalmas, csak épp – finoman szólva – baszik kínai sárkánynak lenni. Agg konfúciánus bölcs, fa alatt áll és mosolyog. Minden, csak nem kínai sárkány.

bentről, boltosék, ki-kifigyelnek. Mulatnak rajtam? Mindegy; se bosszankodni, se reklamálni. Nincs időm. Tudom, délre jár, ebédre harangoznak, haza kell sietnem, ha-

za, mielőtt belekeveredem a Karkassz sokadalmába. Piroskám is nagyon készül rá, és nekem is rendezgetnem kell a papírjaimat: ma este felolvasásom lesz, sok barát is jelentkezett, zsúfolásig az auditorium... Nyomás! Előresietni, de nem *arra*, hanem fel a hegynek és ki, ki innen, ki ebből a bazári majomfogatagból – – –

a hegyoldali kaptatón szörnyen rámjön a siethetnék, de se szó, se beszéd, valami felcsőállványozott magasház építkezésének sokadig legtetején találok magam, s a szembe-fényben olvasom a toronydaru vakító betűit, M C A L P I N E... Innen előbb le kell kecmeregnem, hogy (jóval odébb) rákerüljek a hazataláló sugárútra... Köröskörül hosszan elnyúló, magas csőállványrengeteg, bújtatók, járatok fel-le, a fele rámpa, a fele falépcső, az ácsolatok raktere roskadásig tele: huzaltárcsák, göngyöleg-rakaszok, homok és mész tróglisor, elszóródott téglatörmelék. Merre most?

szépen vagyunk. Körüllesek (szorongó szívvel). Nemsokára rámpákon tódulnak felfele az Építő Seregek, és ha a melósok meglátnak, hogy zsebre dugott kézzel valaki munkaidőben lefele lengedez, hát nem veszik jónéven... És dezertáló lopakodás közben szurkolva – azzal biztatom magam, hogy benne vagyunk a délutánban, későre jár, amikor. Teljességgel nem értem (álomkóborlásaimban újabb hézag); miféle fekete álomautó elfüggönyözött hátsó ülésébe csöppentem bele anélkül, hogy beszálltam volna (visznek a Karkasszba...?!)

leghátul ülök, az őrszemélyzet elüvegezett szakaszában; a középső üvegezett diplomáciai díszszakasz üres (visznek a Karkasszba)

két fülkével előrébb, a Cadillac parádés, körülgémántos ékszer-volánjánál – ott látom a borostás körtefőfajtát, aki vezet, de igen egyenruhátlan, és arról a dőf-pőf hátáról ítélve kellemetlen fráter. *Nem tud rólam*

dörömbölni kezdek az üvegen, hová a csudába, mért megy rosszfelé? De ennek ugyan zörömbölhetek ítéletnapig, köztünk van a díszülés üres fülkéje – nem hallja. Akkor veszem észre, hogy többen figyelnek, a vezető is; nem vagyok egyedül. A főgengszter gombot nyom, ülésem támlája lefekszik, én hátraesem. Felzakítják az ajtót, kirángatnak, vannak vagy hatan-heten. Pirosszőke kakastaréj hajviseletük, fémorru bakancsuk, kültelki eleganciájuk nem oszlatja el gyanúmat, hogy bandával állok szemben, zsaroló bandával, a Karkasszból. Mert miről van szó? Mi ez, ha nem szervezett megrohanás? Tiszta sor –

(mi lesz a vacsorával, a felolvasással? Még az anyagot is át kell vennem, szentisten, fűrödnöm, átöltöznöm...)

– majd a Duna...! – veti oda foghegyről a bandavezér (de hogyan értelmezem? hogy az majd megoldja minden bajomat, a Duna, ha hátraragtapaszolt kézzel, egy plasztikzsákban behajítanak, és a kőnehezék is rámkampózva: így gondolja?)

– ...mit akarnak, kérem, és kicsodák?

maguk se tudják, mit akarnak és kicsodák, sok váltságdíj nem néz ki belőlem. Egyet annyi bizonyos, hogy nem akarnak. Elengedni

– de... nekem ma este előadásom van! Eresszenek!

fogalmam sincs, ezt is hogy minek hozom fel, mit magyarázom a bizonyítványomat *ezeknek*. – Elengedniiii-í! – (Hagyjam, hogy ez a kilátástalan szóharc dulakodás-fajuljon?)

– elengedjü! De hova...?!)

– apafej! haha! ki tartja vissza?!

hatan ülnek rajtam

mángorolnak, dögönyöznek. Lármat csapok, jajveszékelek. Nem messze behemót éjkéküveg épület, KONGRESSZUSI SZÉKRÁMOLÓRAKTÁR, onnan jön a hang, vígan vannak, dudogálnak – a diszkó bőg, a papírtrombiták tutulnak, a vásári szintetizátorok hangrobbanása felernyőz és lármapernyébe borítja az eget: mulat a tömeg

óbéगतok, üvöltök. Segítség, segíiii-ítsééé-ég! (alig hallom magam is és aki odaát a mulatók közül idenéz, az is csak vaklármának véli)

egy már felfigyel... Valahára! Egy tagbaszakadt, pufók, hórihorgas MCALPINE tréningruhá átveti magát a mellvédfalon... jönnek már, jönnek, tízen-húszan... már a gondviselés (töviskoszorús) szíve is megesik rajtam: dől a lavina, szakad a hegyoldal (különös felmentőserég)

freccsen a kőzúzalék a keramiton, kopognak a kavicsok-sörétek-lapillik, kopognak a táblaüvegen

kőgörgeteg indul – ránkdőll a hegyoldal

szuroktömbök (diszkókövek) fekete síremlék-szikláik zuhognak a derült égből, a genszterekre – tehát rám, a jámborra is, hiszen közrefogtak, nem tágitanak mellőlem, amilyen dög-ügyetlen ez a gondviselés

– – – ez marad meg a felébredés gyomorsavat fellövellő, torokmaró álomlepedékén, ez marad

a fogcsikorgató keserűség, a gondviselés elfuseráltsága fölött való fogcsikorgató keserűség – hogy lám nem elfogott ez az útonálló banda a Karkasszból és most mi van?

vagy általuk, vagy velük pusztulok

Cselédkönyv

hosszú-hosszú idő után újra építészirodába kerülök. Nagyon előkelő cég egy múlt századi palota tetőemeletén; a környezet spektakuláris, mahagóni ajtófeltétek, süppedő szőnyegek. Roppantul boldog vagyok

eleinte nem csinálok semmit – elsőül nevétségesen kis munkát kaptam, egy kis csőszkunyhó költségvetésének ellenőrzését: megtettem egy óra alatt. Utána egy hétig ölbe tett kézzel csak ülök-ülök, és semmi dolgom

a nyolcadik napon, alighogy bemegyek, elkezdnek valamit duruzsolni a fülemből arról, hogy ezentúl nem ide, hanem oda kell bemennem –

– hova oda? Ide?

– nem oda. Amoda-amoda?

a padláshodályba, ott lesz a helyem, és nem a rajzasztalok előkelő termeiben; teát kell csinálnom, körülhordanom mindenkinek a süteményeket, árulnom a reggelit – – –

egyre hűvösebben hallgatom az új rendelkezéseket, kivált, amikor kiderül, hogy később majd még főznöm is kell, főznöm, gulyásagyúval a szafaládét, ennek az egész tetőemeleti óriás irodának... Igen-igen, mondom, csakhogy én mindehhez egyáltalán nem értek; kiül az arcomra, mennyire nem tetszik az egész. Mire kitérnék előttem egy

csupa-angyal mahagónifeltétes kétszárnyú díszajtót, előbukkan az építészfiatalság; valamennyien kötényesek, és kuktának vannak öltözve

nagyokat kacagnak rajtam, hadonásznak a fakanalaikkal, majd összefogódkodnak, és muzikál-forma groteszk táncot járva, gunyoros nótát faragnak rám –

*jaj de még mennyire megszokja faterka
jaj de még mennyire! ahogy dukál!
várja már nagyon a Julcsa Marcsa Terka
– megy ám a konyhán a ferbli a kvaterka
s patakokban bivalytej folydogál
mindig számárlétra legalsó fokárul
kezdi kezdő-újrakezdő: úgy ám fater
kiközvetítő megfeledekezzék magáru!:
ló-cáján égigérvő petrezselymet árul
s hogy facér marad – a Céh szavatol!
ide közénk a táncba: felcsapni! parolázni!
konyhán öreginasnak – gyöngyélet! remek!
koszt-kvártély potya bor-ser halászlé
kincstári pipihús – hű micsoda mázli:
áldja istenét s magát becsülje meg!...
jaj de még mennyire megszokja faterka
jaj de még mennyire! ahogy dukál!
várja már nagyon a Julcsa Marcsa Terka
– megy ám a konyhán a ferbli a kvaterka
s patakokban bivalytej folydogál*

a körtánc közepén találom magam, a fiatal építész-kukták mókásan megfenyegetnek a színpadi fakanállal: kipsz-kapsz lesz!... Mire aztán nagyon elszontyolodom, és ilyen körülmények között az irodavezetőnek azt mondom: ilyen körülmények között mondja meg a főnökének, hogy holnap már nem is jövök be és nem vagyok hajlandó – – –

már megyek is kifelé; de a márvány lépcsőházban eszembe jut, hogy a holmijaimat össze kell szedni, haza kell vinni... Visszalépek és megkérem – ugyan adjon már egy celofánzacskót a vonalzóimnak, háromszögeimnek. Ad is: egy ormótlan nagy, szemétkuka kibélelésére való fekete plasztikzsákokat. – Tessék – mondja az irodavezető –, tessék még egy, meg még egy, meg még egy – – –

majd kiborul a kezéből a halom, rengeteg fekete plasztikzsákokat akar rámsózni – ne, nem, elég! elég!

tiltakozom. Az elsőbe már rakom is be a betyárbútoromat, s közben elkámpicserodom. Éktelen csüggedés, elkeseredés vesz rajtam erőt. Egy álló hétig boldog voltam, majd a bőrből ugrottam ki, hogy ötven év után újra építészrajztabla előtt ülhetek, s öreg fejjel megint állásom van

de csak ez marad, ez az alapállás, hogy megesteg facér vagyok és róhatom az utcákat, megesteg facér. Mit mondok majd, ha a fekete plasztikzsákokkal telegyömködött nagy fekete plasztikzsákkal a hátamon beállítok, mit a feleségemnek és mit a családomnak: miért volt, hogy kiadták a cselédkönyvemet...?!

(álom: 1988 07 12)